

Cuprins

Umbra unei ciori.....	7
Pământul de sub palmele ei.....	35
Culoarea deznădejdi.....	82
Numai verbe, și toate obositoare.....	107
Un lucru ca oricare altul, un talent	128
Cenușă de trandafiri.....	151
Exil și cruntă pribegie.....	166
Sursă și rădăcină	196
Să trăiești ca un cocoș de luptă.....	228
În locul adevărului.....	265
Dacă-ți faci munca	292
Sălbatici de bunăvoie.....	319
Patul de mireasă scăldat în sînge.....	334
Un cuget împăcat	362
Un legămînt cu privire la urși	387
Nazuri cu necazuri.....	400
Scoarță neagră în iarnă	415
Urme de pași în zăpadă	439
De partea cealaltă a suferințelor	458
Fantome de ciori dansînd	490
Epilog. Octombrie 1874	502
<i>Mulțumiri</i>	507

Charles Frazier, *Cold Mountain*

Copyright © 2002 by Charles Frazier
All rights reserved

© 2004, 2013 by Editura POLIROM,
pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © Entertainment Pictures/Northfoto

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

FRAZIER, CHARLES

Cold Mountain / Charles Frazier; Antoaneta Ralian (trad.
din lb. eng. și note de). – Iași: Polirom, 2013

ISBN print: 978-973-46-3490-3

ISBN ePub: 978-973-46-3874-1

ISBN PDF: 978-973-46-3875-8

I. Ralian, Antoaneta (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Printed in ROMANIA

CHARLES
FRAZIER

Cold Mountain

Traducere din limba engleză
și note de Antoaneta Ralian

POLIROM
2013

Inman a aflat că omul se numea Odell, și în lumina lămpii a descoperit că nu era deloc bătrîn, deși avea părul alb ca pana de gîscă. Era doar ceva mai mare în ani ca el.

— Viața mea n-a fost ușoară. Departe de așa ceva, i-a mărturisit Odell. Și nu-ți închipui că am fost întoldeauna ceea ce sînt acum. M-am născut bogat. După lege, ar trebui să moștenesc o mare plantație de bumbac și de indigo, în sudul Georgiei. O avere. Și s-ar putea să o moștenesc dintr-un moment în altul, pentru că taică-meu e bătrîn. Din cîte știu eu, s-ar putea să fi și murit, potlogarul bătrîn. Și totul ar fi trebuit să-mi revină mie. Pămînt, cît nici nu-l poți măsura în acri. Granițele se întind pe zece mile într-o parte și pe șase în cealaltă. Și mai mulți negri decît poți folosi. Și toate astea-s ale mele.

— Atunci de ce nu ești acolo? l-a întrebat Inman.

Răspunsul la întrebare le-a înghițit o bună parte din seară, și cînd gazul lămpii s-a isprăvit, negustorul ambulant și-a depănat în beznă trista-i poveste de dragoste nelegitimă. Odell fusese un băiat fericit. Fiul cel mare. Crescut și educat ca să preia plantația. Dar marea problemă a fost că, la vîrsta de douăzeci de ani, s-a îndrăgostit nebunește de una dintre slujnicele de culoare, o sclavă care se numea Lucinda. Așa cum povestea, o iubită dincolo de marginea demenței, pentru că, după cum știe toată lumea, însuși faptul că s-a îndrăgostit de ea trăda o minte bolnavă. Cînd a cunoscut-o, ea avea douăzeci și doi de ani și era fiica unui mulatru și a unei albe. Avea un ten nu mai închis la culoare decît pielea de căprioară. O piele de un galben trandafiriu.

Pentru ca lucrurile să fie și mai complicate, Odell se căsătorise de curînd cu fiica unui alt plantator bogat din țînut. Perspectivele sale de viitor erau atît de luminoase, încît ar fi putut să-și aleagă orice nevestă ar fi dorit. Dar cea pe care o alesese era

micuță și plăpîndă, înclinată spre crize de oboseală nervoasă, și își petrecea după-amieze întregi leșinînd pe canapeaua din salon. Dar era frumoasă în felul ei diafan și o dorise mai mult decît pe oricare alta. După nuntă însă, cînd a dezbrăcat-o de maldărul de crinoline, s-a pomenit că nu a mai rămas nimic din ea. Alît era de sfrijită și de uscată. Nu avea cu ce să-l fixeze, ca mintea lui să nu o ia razna.

Întreaga familie locuia într-o reședință vastă – Odell, proaspăta lui soție, părinții, fratele lui și o soră. Îndatoririle lui Odell erau ușoare, pentru că tatăl său nu ajunsese încă la punctul în care să dorească să-și predea puterea. Nu pentru că părintele lui ar fi avut mare pricepere în ce privește proprietățile agricole; realizarea primordială a vieții lui fusese aceea de a-și fi însușit preferința pentru absint în loc de whisky, de cînd făcuse o vizită în Franța, în tinerețe.

Neavînd cu ce să-și ocupe mintea, Odell își petrecea o bună parte din timp citindu-l pe Walter Scott. În lunile reci vîna și în lunile calde pescuia. I s-a dezvoltat interesul pentru creșterea cailor. Și, în general, se plictisea. Lucinda a ajuns în gospodăria lor ca rezultat al unui complicat set de jocuri de noroc pe care le cîștigase tatăl lui în toamnă, cu prilejul unei vînători de urși. În urma unui profitabil joc de cărți dintr-o noapte, intraseră în posesia tatălui său un număr mare de porci, cîteva familii de sclavi, o șa de călărie, un coteț plin cu prepelicari, o frumoasă pușcă de fabricație englezescă și Lucinda. În ziua în care a fost predată de fostul ei proprietar, fata nu avea decît o bocceluță de pînză, care conținea toate posesiunile ei și care nu era mai mare decît un dovleac.

A fost trimisă să muncească la bucătărie și acolo a văzut-o Odell prima oară. Din clipa cînd a intrat în bucătărie, s-a îndrăgostit de întunecimea delicată a părului ei, de osatura fină a mîinilor, a picioarelor și a gleznelor, de felul în care pielea i

se întindea pe clavicule. Era desculță, și Odell i-a mărturisit lui Inman că din momentul în care i-a privit picioarele mici, frumos modelate, a dorit ca soția lui să moară.

Luni întregi după aceea și-a petrecut cea mai mare parte din timp într-un fotoliu de lângă sobă, bînd cafea și visînd la Lucinda, pînă ce toți ai casei și-au dat seama despre ce era vorba. Într-o zi, taică-său l-a luat deoparte și i-a propus să aranjeze lucrurile mutînd-o pe fată într-unul dintre acareturi, unde, după cum s-a exprimat el, Odell putea să-și facă mendrele cu ea.

Odell a rămas îngrozit. I-a explicat tatălui său că o iubește.

Taică-său a rîs și i-a spus:

— Am crescut un idiot.

A doua zi tatăl lui Odell a închiriat-o pe Lucinda unei familii din partea opusă a ținutului. Erau niște fermieri modești, care nu-și puteau permite să-și cumpere sclavi proprii. Îi plăteau tatălui lui Odell pentru munca prestată de fată și o foloseau la cîmp, la muls, la cărat lemne. La tot ce era nevoie.

Odell a fost cuprins de disperare. A zăcut multe zile la pat. Și după aceea s-a apucat de hoinăreală, de băutură și de joc de cărți. Pînă cînd a descoperit că, de două ori pe săptămînă, nevasta fermierului și Lucinda se duceau la oraș să vîndă ouă.

În acele zile Odell se scula cu noaptea în cap, vesel și binedispus, și anunța că se duce la vîna-toare. Înșeaua un cal, băga o pușcă încărcată în teacă și lua doi cîini. Încă de pe verandă sărea în șa și călărea mile întregi în galop, cu cîinii alergînd alături, scormonind prin pădure ca să adulmece urme cu aceeași bucurie de parcă ar fi vînat de-adevăratalea. Odell călărea pînă la intrarea în oraș și se oprea cînd o vedea pe Lucinda, desculță, cu un coș cu ouă pe braț. Atunci descăleca și mergea alături de ea. Îi lua coșul și îl ducea el. Încearca să găsească un subiect potrivit de conversație. În

acele prime luni, nu a încercat niciodată să o atragă în pădure. Fata îl implora să o lase în pace, și pentru binele lui, și pentru al ei. La marginea orașului îi dădea înapoi coșul cu ouă, îi lua mina în mîna lui și se despărteau, amîndoi cu capetele plecate. Mai tîrziu, bineînțeles, Odell a dus-o în pădure și a culcat-o pe un pat de frunze. După aceea, o vizita, noaptea, în coliba ei, de cîteva ori pe lună. Își ducea calul în pădure și lega cîinii de un copac. Cînd intra în poiana din păduricea de pini, unde se găsea coliba ei, fata alerga spre el într-o cămășuță subțire de noapte, iar Odell o strîngea în brațe și o ducea înauntru unde zăceau împreună pînă mijeau zorii.

Pleca de acasă sub felurite pretexte, dar cel mai frecvent era vînătoarea de ratoni și, în curînd, toți sclavii din vecinătate aflaseră că Odell plătește bine pentru ratonii proaspăt omoriți. Cînd putea, cumpăra pe drum cîte unul ca să justifice acasă povestea cu vînătoarea nocturnă. Cînd nu găsea să cumpere, se întorcea blestemîndu-și lipsa de dibăcie sau nepriceperea cîinilor sau rărirea vînatului.

Așa a ținut-o timp de un an. Dar după aceea, într-o noapte, Lucinda l-a informat că e însărcinată. Odell nu a mai putut îndura situația și, a doua zi, s-a dus să stea de vorbă cu tatăl lui, în ceea ce acesta numea „studio”-ul său, cu toate că singurul lucru pe care-l studia vreodată acolo erau registrele contabile ale plantației. Au discutat în fața șemineului. Odell i-a oferit să o cumpere pe Lucinda de la el. Era gata să plătească orice preț, fără să se tocmească. Tatăl lui îl asculta, clipind din ochi de uimire.

— Dă-mi voie să mă lămuresc dacă am înțeles bine, a spus el. O cumperi pe negresa asta pentru munca la cîmp sau pentru păsărica ei?

Odell s-a ridicat în picioare și l-a lovit puternic pe tatăl lui peste urechea stîngă. Bătrînului a început să-i curgă sînge din ureche și a strigat după ajutor.

Odell a petrecut următoarea săptămână încuiat într-o magazie de preparat conserve, ca să-și lecuiască vîntăile de pe față și de pe coaste cu care se alesese în urma bătăii incasate de la fratele lui mai tînăr și de la supraveghetorul fermei. În cea de a doua zi, taică-său a venit la ușă, a întredeschis-o ușor și i-a spus:

— Am vîndut-o pe tirfa aia în Mississippi.

Odell s-a izbit de cîteva ori cu trupul în ușă. A urlat toată noaptea ca unul dintre ratonii lui și a ținut-o așa timp de cîteva zile.

Cînd și-a pierdut forța de a urla, taică-său l-a eliberat. A ieșit din magazie împleticindu-se și orbit de lumină.

— Cred că ți-a servit de lecție, i-a spus tatăl, și a plecat la cîmp, șfichiuind buruienile și florile sălbatice cu biciul lui împletit.

Odell a intrat în casă și și-a împachetat cîteva haine. A luat din seiful tatălui său toți banii pe care i-a găsit – o sumă considerabilă de monede de aur și un teanc de bancnote. S-a dus apoi în camera mamei și a luat o broșă cu rubine și diamante, un inel cu smaralde și cîteva șiraguri de perle. A pus șaua pe cal și a plecat în Mississippi.

În anii de dinainte de război, a scotocit prin toate plantațiile de bumbac, pînă a dat gata trei cai și și-a epuizat stocul de valori. Încă nu o găsisese pe Lucînda; și nu a mai pus niciodată piciorul pe pămîntul părintesc.

Într-un anumit sens, încă o căuta. Din această pricină, cînd s-a ivit nevoia să cîștige un ban, și-a ales o meserie de voiajor. Bunăstarea în meseria lui fluctuase de la neguțător cu cal și căruță, la vînzător ambulant care împinge un cărucior. Nu mai avea mult și o să ajungă să tragă după el o sâniuță sau o platformă fără roți, sau poate că o să vîndă fleacuri și brelocuri dintr-un pachet pe care o să-l care în spate.

Cînd Odell a pus punct poveștii, el și Inman goliseră sticla de băutură. Odell a mai cotrobăit printre lucrurile lui și a scos două sticlute de leacuri din alcool de grîne. S-au așezat și le-au dat pe gît și, după un timp, Odell a vorbit:

— N-ai văzut în viața ta atîta abjecție cîtă am văzut eu. I-a povestit că în peregrinările lui prin Mississippi în căutarea Lucindei, văzuse niște grozăvii care-l făcuseră să se teamă că fata trecuse pe lumea cealaltă în cine știe ce chip hidos și sîngeros. Și văzuse orori care-l făcuseră să se teamă că poate încă nu murise. I-a povestit lui Inman despre negri arși de vii. Despre alții cărora li se tăiaseră urechile și degetele pentru diverse greșeli. Cea mai cumplită dintre pedepsele de acest gen a văzut-o lîngă Natchez. Cobora pe un drum singuratic, pe lîngă un rîu. Și a auzit din pădure țipete de ulii șopîrlari și gemete puternice. Și-a luat pușca și s-a dus să vadă, și a dat peste o femeie închisă într-o cușcă împletită din araci de fasole, așezată sub un stejar. Copacul fremăta tot de ulii. Păsările se așezau pe cușcă și se înfruptau din femeia dinăuntru. Îi scosese un ochi și îi sfîșiaseră bucăți de piele de pe spate și de pe brațe.

Cînd, cu singurul ei ochi, l-a văzut pe Odell, i-a strigat:

— Împușcă-mă!

Dar Odell și-a descărcat ambele țevi în copac. Ulii au căzut la pămînt și cei care n-au murit și-au luat zborul. Pe Odell l-a cuprins o teamă subită că femeia ar putea fi Lucinda. A sfărîmat cu patul puștii colivia și a scos-o afară. A culcat-o pe jos și i-a dat să bea apă. Nu știa cum să procedeze cu ea, dar pînă să ia o hotărîre, femeia a vomitat sînge și a murit. Odell s-a uitat la ea, i-a atins picioarele și claviculele și părul, și s-a convins că nu putea fi Lucinda. Avea altă culoare și picioarele îi erau noduroase.

Cînd Odell și-a încheiat povestea, era beat turtă și își ștergea întruna ochii cu mîneca.